

wmtb **2015**
world MTB orienteering
championships Liberec

Vážení sportovní přátelé, příznivci orientačních sportů, či jen náhodní čtenáři?

Dostává se Vám do rukou informační brožura vydaná u příležitosti významné sportovní akce – Mistrovství světa a Mistrovství světa juniorů v MTBO – orientačním závodě na horském kole, která se bude konat v Liberci a blízkém okolí v srpnu 2015.

Pořadatelé z klubu Slavia Liberec orienteering Vás touto brožurou zvou k nahlédnutí pod pokličku tohoto krásného moderního sportu. Pojdte se seznámit se sportem, který spojuje fyzický a mentální výkon, s jeho historií, vývojem a také s lidmi, kteří vyhledávají pohyb v přírodě a provozují outdoorové aktivity spojené nejen s kolem.

Mistrovství světa představuje vrcholnou formu našeho sportu, kde startují ti opravdu nejlepší z nejlepších. Je ale jen vrškem pyramidy, kterou tvoří místní i celostátní soutěže, jichž se může účastnit prakticky každý zájemce. I během samotného Mistrovství světa jsou pořádány open závody pro účastníky jak z řad reprezentačních doprovodů, tak pro příchozí veřejnost.

Budeme rádi, když Vás tato brožura inspiruje k tomu nejen se přijít na akci podívat a podpořit české reprezentanty, ale zároveň ve Vás probudí zájem si tento sport vyzkoušet na vlastní kůži.

Věříme, že toto krátké nahlédnutí nebude Vaším posledním setkáním s orientačními sporty a těšíme se na viděnou na některé z příštích akcí s „orienteering“ tematikou.

Pořadatelé
www.wmtboc2015.cz

I. MTBO – odvětví orientačních sportů

Orientační běh (zkratka OB) je moderní sportovní odvětví vytrvalostního charakteru, při němž je nutno se správně a rychle orientovat v neznámém terénu. Při závodě se hledají kontrolní stanoviště (kontroly) ve stanoveném pořadí a v nejkratším možném čase. Cestu mezi kontrolami si každý volí podle vlastní úvahy za pomoci mapy, buzoly a stručného popisu kontrol. O úspěchu v závodě rozhoduje tedy správná orientace a rychlý běh.

Orientační běh má mnoho podob. **Základní členění v rámci mezinárodní federace OB je:**

→ **pěší OB** → **lyžařský OB** → **na horských kolech (MTBO)** → **přesná orientace (Trail-O)**

Jednou z nejmladších forem OB je **MTBO**, neboli **mountain bike orienteering** – orientační závod na horských kolech, jehož začátky se datují do osmdesátých let 20. století.

MTBO je sport, jehož podstatou je spojení **jízdy na horském kole s orientací v neznámém terénu**. Závodníci při něm na horském kole za pomoci speciální mapy pro MTBO a buzoly absolvují trať v terénu určenou startem, kontrolami a cílem.

Závodník se během svého výkonu pohybuje po cestách a stezkách terénem, jízda mimo ně je pravidly MTBO zakázána. Závodník je vybaven čipem, do kterého je při průjezdu kontrolou zaznamenáno její číslo a aktuální čas. V cíli jsou z čipu vyčteny kódy a časy navštívených kontrol. Závodník i pořadatel tak ihned získává informaci o tom, zda závodník absolvoval všechny kontroly ve správném pořadí a v jakém čase.

Vybavení závodníka MTBO se od klasického cyklisty na horském kole liší především čipem a speciálním mapníkem pro závodní mapu, upevněným na řídítkách kola, jehož deskou se dá otáčet o 360°. Závodník tak může během závodu jednoduše otáčet mapu a orientovat si ji podle směru jízdy, a to i v závodní rychlosti. Speciální jsou také mapy, které jsou při závodech MTBO používány. Oproti turistickým mapám jsou mapy pro orientační sporty více detailní a mají menší měřítko. Specifikem MTBO map je klasifikace kvality cest. Cesty jsou na mapách zakresleny podle obtížnosti sjízdnosti od jednoduše sjízdných až po cesty, které jsou na kole nesjízdné.

Typický MTBO závodník v akci, na řídítkách si povšimněte speciálního mapníku alias „volantu“ (foto Robert Urbaník) →

II. MTBO ve světě

Historie orientačního běhu na kole je spjata s rozvojem horských kol a jejich výroby na konci osmdesátých let. Nejdříve se MTBO objevuje v zemích, ve kterých byly jízda na horských kolech a orientační běh oblíbenými sporty.

V roce 1997 pořádalo mistrovství republiky 12 zemí, v roce 2009 vzrostl počet zemí na 58. Tento nárůst ukazuje vzrůstající oblibu tohoto odvětví po celém světě, v současné době je do MTBO zapojeno okolo 30 zemí.

Závodníci z jednotlivých zemí se každoročně účastní mistrovství světa a jednou za dva roky mistrovství Evropy. Existují také dlouhodobé soutěže – Světový pohár (World Cup) a Světová série WRE (World Ranking Event).

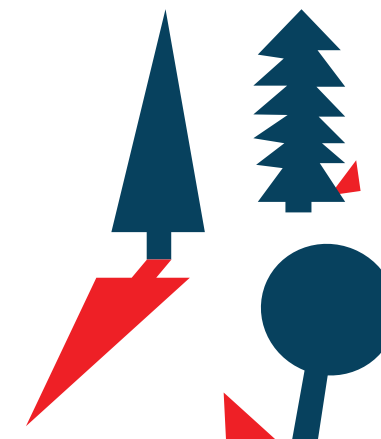
Světová popularita MTBO stále roste. Posledního mistrovství světa se v roce 2012 v Maďarsku účastnilo téměř 30 národních reprezentací včetně zemí jako Austrálie, Japonsko nebo USA. Mistrovství světa jsou vypisována pravidelně od roku 2004 jak v elitních kategoriích, tak v kategoriích juniorů a veteránů.

Rozvoj MTBO ve světě je koordinován Mezinárodní federací orientačních sportů IOF (<http://orienteering.org/>), která kromě kalendáře mezinárodních závodů určuje, které národní reprezentace budou mít čest tyto mezinárodní akce uspořádat.

V České republice se Mistrovství světa v MTBO konalo naposledy v roce 2007 v Novém Městě na Moravě. V roce 2013 se mistrovství světa v MTBO uskuteční v Estonsku a v následujícím roce v Polsku.

← Logo mezinárodní federace OB

III. MTBO v ČR

Česká republika patří k průkopníkům MTBO vůbec a MTBO se objevuje jako jedno z odvětví orientačních sportů od devadesátých let 20. století. Již v roce 1993 byly uspořádány první celostátní závody, neoficiální mistrovství republiky a byla ustanovena komise MTBO v rámci ČSOB (Český svaz orientačního běhu). Od roku 1994 pak existuje celostátní soutěž – Český pohár MTBO, který probíhá dodnes, a od tohoto roku se také český reprezentační tým začal úspěšně účastnit zahraničních závodů. Od devadesátých let se tento sport stále vyvíjí, a to jak po sportovní, tak po technické stránce.

V současné době existuje MTBO jako samostatná sekce ČSOS, v rámci níž působí sportovní komise, která se stará o sportovní vývoj a vzrůstající úroveň pořádaných akcí. Základnu MTBO tvoří závodníci jednotlivých oddílů registrovaných Českým svazem orientačních sportů. Špičkoví závodníci jsou členy juniorské i seniorské reprezentace.

Postupem času došlo k ustálení jednotlivých disciplín, ve kterých jsou oficiální soutěže MTBO vypisovány.

Závody MTBO od sebe liší délkou závodu a stylem, jakým by měl závodník pracovat s mapou a dělí se podle následujících hledisek:

Podle délky trati

- klasická trať (long, závod na cca 100 minut)
- krátká trať (middle, závod na cca 45 minut)
- sprint (vítězný čas cca 20 minut)

Podle soutěžících závodníků

- závod jednotlivců
- závod štafet

Podle pořadí, ve kterém jsou absolvovány kontroly

- závod s pevným pořadím kontrol (pořadí absolvování kontrol je dáno pořadatelem)
- závod s volným pořadím kontrol, tzv. free order (závodník si volí pořadí absolvování kontrol sám)
- kombinovaný závod

Podle typu odstartování závodníků

- intervalově (závodníci startují po sobě v daných intervalech)
- hromadně (závodníci jednotlivých kategorií startují v jeden čas)
- handicapový start (závodníci startují s časovou ztrátou na vítěze předchozího závodu)

← Závodník právěrazil elektronickým čipem kontrolu a míří za dalším dobrodružstvím (foto Robert Urbaník)

V těchto disciplínách jsou také vypisovány Mistrovství ČR v MTBO, které se konají každý rok.

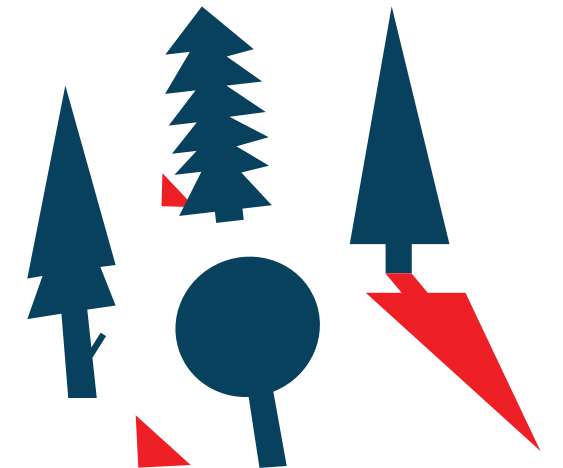
Nejvyšší dlouhodobou soutěží u nás je Český pohár MTBO, který tvoří cca 20 závodů ročně. Dále existují nižší žebříčkové soutěže (Pražská liga, Brněnský pohár) a menší jednorázové závody. Závody Českého poháru a Mistrovství ČR mají účast kolem 400 účastníků. Jednorázové závody, které vycházejí z upravených pravidel MTBO, mohou mít účast i několik tisíc lidí (např. Bike Adventure).

MTBO se v poslední době stává také televizním sportem. Česká televize připravuje přímé přenosy a dokumenty z mistrovských závodů. V roce 2007 připravila přímý přenos z Mistrovství České republiky v MTBO ve sprintu a každý rok je pro diváky připravován 30 minutový záznam z Mistrovství světa. Pravidelně se MTBO také objevuje na ČT4 a ve zpravodajstvích České televize, a dostává se tak stále více do povědomí sportovní veřejnosti.

Pro přehled je možné navštívit stránky www.mtbo.cz, kde najdete kromě Kalendáře závodů také aktuality a veškeré informace o dění v MTBO v České republice i ve světě.

← Logo Českého svazu orientačních sportů

← Historická fotografie zachycující počátky MTBO v ČR v devadesátých letech (foto archiv ČSOS)

IV. Mistrovství světa MTBO 2015 v Liberci 14. – 23. 8. 2015

V roce 2015 bude Mistrovství světa a juniorské mistrovství světa v MTBO hostit Česká republika a jeho pořadatelem bude Český svaz orientačních sportů (ČSOS) za spolupráce sportovního klubu Slavia Liberec orientee-ring. Centrem závodů, tedy místem, kde bude slavnostní zahájení závodů, vyhlášovací ceremoniály a závodní kancelář, bude město Liberec. V Liberci bude také ubytována většina závodníků.

Součástí MS jsou 4 disciplíny, a to sprint, krátká trať, klasika a štafety. Jednotlivé závody se budou konat na území celého libereckého kraje:

Předpokládané terény:

sprint – Liberec, Ruprechtice („Cvičák“)

krátká trať – Jabonec nad Nisou, sportovní areál Břízky

klasická trať, štafety – oblast Císařského kamene

*Oficiální logo mistrovství
světa 2015 (podkladové foto
3 x Robert Urbaník) →*

Náhradní terény a terény uvažované pro kempy a případně tréninky:

sprint – Hodkovice nad Mohelkou

krátká trať – oblast Bedřichovky, Liberec, Harcov, Nové Město pod Smrkem

klasická trať – Hamr na Jezeře

Předpokládá se účast 350 závodníků:

→ cca 170 mužů a žen v kategorii elita,

→ cca 100 juniorů a juniorek

→ a dalších cca 80 členů z doprovodných týmů a hostů z řad IOF nebo ostatních federací.

Společně se závody mistrovství světa budou uspořádány závody pro české a zahraniční závodníky a širokou veřejnost. Předpokládaná účast na těchto závodech je okolo 700 závodníků všech věkových kategorií.

Samotnému MS budou předcházet tyto akce:

červen 2014 – Český pohár, zároveň závod světové série WRE; přípravný závod před MS s mezinárodní účastí (předpokládaná účast 500 závodníků)

jaro 2015 – MTBO kemp určený především pro reprezentační týmy, slouží jako soustředění a trénink před MS

srpen 2015 – týden před MS – MTBO kemp

Pro týmy, závodníky MS, diváky a účastníky doprovodných závodů jsou určeny webové stránky www.wmtboc2015.cz, které obsahují veškeré potřebné informace a aktuality.

V. Pořadatelé Mistrovství světa – Slavia Liberec orienteering a ČSOS

Největší měrou se na pořádání MS budou podílet členové klubu **Slavia Liberec orienteering**. Oficiální zkratkou oddílu dle adresáře Českého svazu orientačních sportů je **VLI**. Tento oddíl navazuje na dobré jméno oddílu orientačního běhu, který fungoval v rámci Vysokoškolského sportovního klubu Slavia TU Liberec, ze kterého v roce 2011 vznikl oddíl Slavia Liberec orienteering. Členská základna je **113 členů**, které spojuje zájem o orientační sporty, ať již v podobě orientačního běhu, lyžařského orientačního běhu nebo MTBO.

Významné akce pořádané VLI v posledních letech

2006

- Český pohár štafet v orientačním běhu (Nové Město pod Smrkem, Libverda)
- Český pohár MTBO (Liberec, Vesec)

2008

- Český pohár a Mistrovství ČR MTBO (Liberec, Ruprechtice)

2009

- WRE (World Ranking Event) a Český pohár štafet, závody v orientačním běhu (Liberec, Ruprechtice)

2010

- Mistrovství ČR v lyžařském orientačním běhu (Jakuszyce – Polsko)
- Český pohár a Mistrovství ČR MTBO (Hamr na Jezeře)

2011

- Světový pohár v orientačním běhu (Liberec, Vesec)

2012

- Český pohár v lyžařském orientačním běhu (Jakuszyce – Polsko)
- Mistrovství ČR MTBO, český pohár a závody Světové série WRE (Doksy)

Kromě celorepublikových a světových závodů zajišťují členové sportovního klubu Slavia Liberec orienteering pravidelně závody Ještědské oblasti v orientačním běhu, přebory škol a náborové závody mládeže menšího i většího rozsahu, jak v rámci samotného města Liberce, po celém Libereckém kraji.

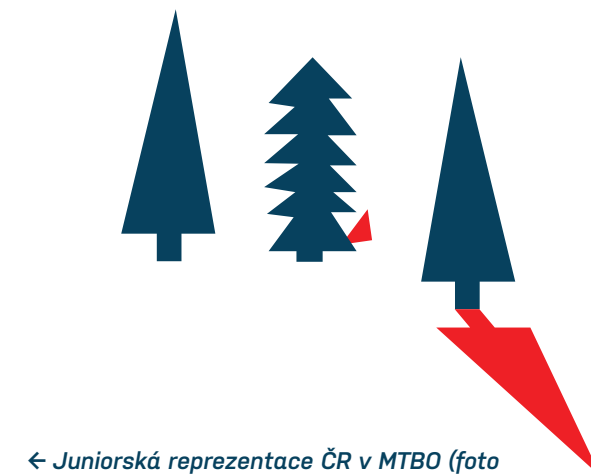
↑ Logo VLI

V roce 2011 uspořádali organizátoři ze Slavia Liberec Orienteering velmi úspěšně dva závody světového poháru v orientačním běhu v libereckém Vesci (foto Ivo Habán) →

O výsledcích členů VLI, aktivitách klubu a také pořádaných závodech informují webové stránky www.vlio.cz.

Společně se na pořádání závodů bude podílet také Český svaz orientačních sportů (ČSOS), jehož hlavním posláním je péče o všestranný rozvoj všech orientačního sportů v České republice. V ČSOS je sdruženo přes 210 klubů s více než 9 000 členy. Počet registrovaných závodníků v OB je více než 7 500, v LOB je jich přes 500 a v rychle se rozvíjícím MTBO již přes 700. Členy ČSOS je i skupina věnující se Trail-O. Český svaz orientačních sportů je zakládajícím členem Mezinárodní federace orientačního běhu (IOF, od roku 1961) a ve světovém orientačním běhu stále patří mezi nejúspěšnější země.

← Juniorská reprezentace ČR v MTBO (foto archiv ČSOS). Výčet jejich úspěchů a další informace naleznete na následující dvojstraně

VI. Lidé okolo MTBO a česká reprezentace

Česká republika patří v mezinárodní konkurenci mezi velmi úspěšné země a může se ve všech odvětvích orientačních sportů pochlubit tituly mistrů světa. V MTBO získala Česká republika dosud **23 medailí z MS**.

Od počátku konání mezinárodních závodů MTBO patří česká reprezentace do nejužší světové špičky a naši závodníci pravidelně vozí medaile z MS, ME i světového poháru. V roce 2012 na MS v Maďarsku získal Marek Pospíšek stříbrnou medaili ve sprintu a Jan Svoboda bronz z middlu. Talentovaný Kryštof Bogar z OK Jiskra Nový Bor se pak v tomto roce stal trojnásobným juniorským mistrem světa. Tyto úspěchy přispěly k jeho zvolení nejlepším juniorským sportovcem Libereckého kraje, což je v konkurenci mladých sportovců z divácky daleko populárnějších sportů velmi výrazným úspěchem. Dalšími reprezentacemi, kteří jsou v MTBO úspěšnými, jsou tradiční země orientačních sportů, jako jsou Francie, Finsko, Rusko, Dánsko, Švýcarsko a další.

V roce 2013 získala Česká republika na Mistrovství Evropy v Polské Zamošči tři bronzové medaile zásluhou Jiřího Hradila (midlle, long) a štafety mužů ve složení Ševčík, Svoboda a Stránský. Také juniorský a dorostenecký tým byl na ME velmi úspěšný a celkem získal 13 medailí. O zlato se v juniorských kategoriích postarala ženská štafeta ve složení Haltof, Kubínová a Nováková, a Kateřina Nováková a Vojtěch Ludvík na klasické trati. Stříbrnou medaili získala ve všech závodech (sprint, klasická a krátká trať) Eva Haltof a dvě další stříbrné medaile přidala juniorská štafeta a (Német, Ludvík, Ludvík) a Vojtěch Ludvík ve sprintu. Cennou medailovou sbírku doplnili bronzovou medailí na krátké trati Kateřina Nováková a Vojtěch Ludvík.

Přehled dosud získaných medailí

1. Seniorské kategorie

Mistrovství světa

2002–2010 8 stříbrných a 11 bronzových medailí
2011 (ITA)

- **stříbro** mužská štafeta (Radek Laciga, Jiří Hradil, Marek Pospíšek)
- **stříbro** sprint – Jiří Hradil
- 2012 (HUN)**
- **stříbro** sprint – Marek Pospíšek
- **bronz** krátká trať – Jan Svoboda

Mistrovství Evropy

2006–2010 3 stříbrné a 6 bronzových medailí
2011 (RUS)

- **zlato** pro ženskou štafetu (Barbora Chudíková, Martina Tichovská, Renata Paulíčková)
- **zlato** pro mužskou štafetu (Radek Laciga, Marek Pospíšek, Jiří Hradil)
- **stříbro** sprint – Jiří Hradil
- **stříbro** klasická trať – František Bogar
- **bronz** klasická trať – Marek Pospíšek

2. Juniorské kategorie

Mistrovství světa

2008–2010 – 8 zlatých, 4 stříbrné a 7 bronzových medailí
2011 (ITA)

- **zlato** sprint a krátká trať – Kryštof Bogar
- **stříbro** krátká trať – Vojtěch Ludvík
- **stříbro** sprint – Martin Tišnovský
- **bronz** klasická a krátká trať – Marie Březinová
- **bronz** ženská štafeta – Martina Lamichová, Marie Březinová, Magdalena Seifertová

2012 (HUN)

- **zlato** klasická a krátká trať – Kryštof Bogar
- **zlato** mužská štafeta – Kryštof Bogar, Vojtěch Ludvík, Tomáš Staněk
- **bronz** klasická trať – Vojtěch Ludvík
- **bronz** ženská štafeta – Anežka Pařízková, Eva Haltof, Kateřina Nováková

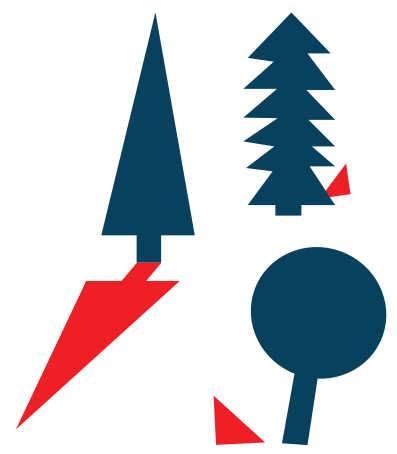
Evropský pohár juniorů

2008–2010 – 7 zlatých, 6 stříbrných a 1 bronzová medaile
2012 (CZE)

- **zlato** krátká trať – Kryštof Bogar
- **stříbro** klasická trať – Ewa Haltof
- **stříbro** sprint – Tomáš Staněk
- **bronz** klasická trať – Kateřina Nováková
- **bronz** krátká trať – Tomáš Staněk a Anežka Pařízková

← Logo českého MTBO týmu

← Reprezentace ČR v MTBO (foto archiv ČSOS).

Vrcholem reprezentační sezony pro družstvo dospělých i juniorů bude v roce 2013 Mistrovství světa v Estonském Rakveru, které se koná na konci srpna. Českou republiku na něm budou reprezentovat:

Seniorská reprezentace

Bogar František
Bogar Kryštof
Hradil Jiří
Pospíšek Marek
Svoboda Jan
Stránský Vojtěch
Tichovská Martina
Paulíčková Renata
Březinová Marie
Skácelová Naděžda

Juniorská reprezentace

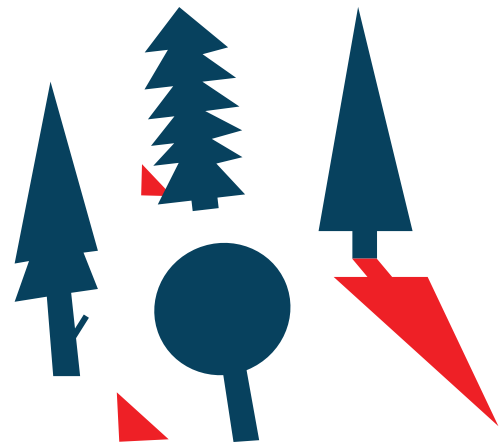
Ludvík Vojtěch
Staněk Tomáš
Német Michael
Kubínová Veronika
Ewa Haltof
Kateřina Nováková

Realizační tým juniorů

Lukavec Petr – šéftrenér JRD a VD
Prchalová Ivana – asistent

Realizační tým dospělých

Jiří Vraný – šéftrenér RDD
Jakub Veškrna – fyzioterapeut
Radek Laciga – mechanik

**Veškeré informace o české reprezentaci poskytují
webové stránky – <http://repre.mtbo.cz/>
a <http://junior-mtbo.webnode.cz/>.**

WMTBOC 2015

Informační příručka k Mistrovství světa v MTBO,
které se bude pořádat v Liberci 14.–23. 8. 2015.
Vydal Slavia Liberec orienteering.
Všechna práva vyhrazena. Grafika www.ohoracek.cz.

Veškeré informace najdete na stránkách:
www.wmtboc2015.cz

